

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6CoCsp/69/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7819201121
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Galdunová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7819201121.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Galdunovej a sudkýň JUDr. Moniky Koščovej a JUDr. Viktórie Midovej v spore žalobcu: R. M., narodený XX.XX.XXXX, bytom v Č. XXX, zastúpeného JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom, so sídlom v Lučenci, J. Kráľa 5/ A, proti žalovaným: v 1/ rade Všeobecná úverová banka, a.s., skrátený názov VÚB, a.s., so sídlom v Bratislave, Mlynské nivy 1, IČO: 31 320 155, v 2/ rade VÚB Leasing, a.s., so sídlom v Bratislave, Mlynské nivy 1, IČO: 31 318 045, obaja zastúpení Beňo & partners advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom v Poprade, Námestie sv. Egídia 93, IČO: 44 250 029, o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru a o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 2.050,92 € s príslušenstvom, o odvolaní žalovaných v 1/ a 2/ rade proti rozsudku Okresného súdu Rožňava zo dňa 16.06.2020 sp. zn. 11Csp/51/2019

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Okresného súdu Rožňava zo dňa 16.06.2020 č. k. 11Csp/51/2019-286 a v r a c i a vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Rožňava (ďalej len súd prvej inštancie alebo súd) rozsudkom zo dňa 16.06.2020 č.k. 11Csp/51/2019-286 uložil žalovanému v 1. rade povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 2.050,92 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2.050,92 € od 04.07.2019 do zaplatenia a žalovanému v 2. rade povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 2.050,92 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2.050,92 € od 16.04.2020 do zaplatenia s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných dochádza k zániku povinnosti plnenia druhého zo žalovaných, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.). Určil, že spotrebiteľský úver poskytnutý na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 120172805 zo dňa 15.04.2017, uzatvorenej medzi žalobcom a spoločnosťou Consumer Finance Holding, a.s. je bezúročný a bez poplatkov (výrok II.) a priznal žalobcovi náhradu trov konania podľa pomeru úspechu vo veci vo výške 100 % (výrok III.).

2. Rozhodol tak o žalobe žalobcu, ktorou sa domáhal určenia, že spotrebiteľský úver poskytnutý na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 120172805 zo dňa 15.04.2017 uzatvorenej medzi žalobcom a spoločnosťou Consumer Finance Holding, a.s. je bezúročný a bez poplatkov, vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 2.050,92 € a náhrady trov konania.

3. Podľa § 137 písm. c/ Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) sa v prvom rade zaoberal tým, či žalobca má naliehavý právny záujem na podanie určovacej žaloby. Súd sa postavil za stanovisko, že žalobca ako spotrebiteľ má naliehavý právny záujem na podanie tejto určovacej žaloby, nakoľko sa tým môže vyriešiť otázka porušovania spotrebiteľských práv žalovaným. Konštatoval, že súdom prináleží súdna kontrola nielen zmluvných podmienok, ale aj dokonca kontrola zmlúv, s cieľom vylúčiť zo života spotrebiteľov neprimerané podmienky.

4. Citujúc ust. § 52 ods. 1, ods. 3, ods. 4, § 53 ods. 1 prvej vety, ods. 5, § 54 ods. 1,2,3 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), ust. § 1 ods. 2, § 9, § 11 ods. 1, § 19 ods. 1 až 5 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len zákon č. 129/2010 Z.z.), § 451 ods. 1,2 a § 456 prvej vety OZ dospel k záveru, že žaloba žalobcu je dôvodná.

5. Súd konštatoval, že uzatvorená úverová zmluva zo dňa 15.04.2017 je zmluvou o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z., pretože bola uzavretá medzi právnym predchodcom žalovaných ako právnickou osobou konajúcou v rámci predmetu svojho podnikania a žalobcom ako fyzickou osobou spotrebiteľom, ktorý pri jej uzatváraní nekonal v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, pričom nemá reálne možnosti zmluvné podmienky individuálne dojednať. Dňa 15.04.2017 žalobca uzavrel so spoločnosťou AUTO DISKONT, s.r.o. kúpnu zmluvu na kúpu osobného automobilu Škoda Octavia za kúpnu cenu vo výške 6.505 €. Časť kúpnej ceny automobilu vo výške 2.000 € bola predávajúcemu uhradená pri podpise kúpnej zmluvy a doplatok kúpnej ceny vo výške 4.505 € bol predávajúcemu uhradený prostredníctvom úveru. Kúpna zmluva obsahuje jasný prejav žalobcu získať úver v konkrétnej výške 4.505 € na dofinancovanie osobného automobilu, avšak zmluva o spotrebiteľskom úvere, ktorú žalobca uzatvoril v rovnaký deň so spoločnosťou Consumer Finance Holding, a.s., obsahuje aj predmet financovania B - doplnkový tovar a služby, ktorý si žalobca nevyžiadaval a o tieto produkty ani nemal záujem. Sprostredkovateľ úveru ho jednoducho a automaticky do úverovej zmluvy zahrnul. Čo sa týka doplnkových služieb, jednalo sa o náklady žalobcu na poistenie „Carlife Garancia“ v sume 494 €, náklady žalobcu na doplnkový zákazkový servis vo výške 499 €, náklady žalobcu na poistenie „DEFEND GAP FLEX“ vo výške 300 €, teda v celkovej výške 1.293 €. Tieto náklady tvorili súčasť poskytnutého úveru. Súd poukázal na to, že žalobca nežiadal o úver v sume 5.798 €, ale len o úver rovnajúci sa doplatku kúpnej ceny motorového vozidla bez ďalších služieb a poplatkov. Pri podpise úverovej zmluvy nebol o doplnkových službách a poistení informovaný. Sám doplnkové služby kupovať nechcel, ani ich nežiadal, predsa však boli sprostredkovateľom zahrnuté v úverovej zmluve. Všetky ostatné náklady (uvedené v rámci predmetu financovania B), ktoré sú spojené s poskytnutím spotrebiteľského úveru sú náklady spojené s poskytnutím úveru a mali byť zahrnuté do celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom. Súd prvej inštancie konštatoval, že zákon č. 129/2010 Z.z. jasne rozlišuje medzi poskytnutým úverom a celkovými nákladmi spojenými so spotrebiteľským úverom, preto je vylúčené, aby náklady spojené s poskytnutím úveru tvorili súčasť istiny poskytnutého úveru. V zmysle ust. § 2 písm. g/ zákona č. 129/2010 Z.z. do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poistné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvy o poskytnutí tejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver, alebo, aby ho získal za ponúkaných podmienok. V prejednávanej veci spotrebiteľský úver mal byť použitý výhradne na účel financovania doplatku kúpnej ceny osobného automobilu a mal predstavovať sumu 4.505 €, a nie na financovanie ďalších doplnkových služieb, ktoré spotrebiteľ nechcel a nebol na ne ani len upozornený. Takéto služby v kúpnej zmluve v súvislosti s predajom vozidla neboli vôbec dohodnuté. Súd mal za to, že doplatok kúpnej ceny vozidla vo výške 4.505 € mal byť celkovou výškou poskytnutého spotrebiteľského úveru. Poznamenal, že nie je možné, aby poskytovateľ úveru premietal do istiny úveru akékoľvek pre klienta - spotrebiteľa skryté povinné náklady, na financovanie niečoho, čo spotrebiteľ nepožadoval, takýto postup je možné považovať za nekalú obchodnú praktiku. Právny predchodca žalovaných teda umelo navýšil sumu úveru, pričom výška poskytnutého úveru je jedným zo základných vstupných parametrov pre výpočet údaju RPMN. Keďže do istiny úveru bol zahrnutý aj poplatok za doplnkové služby, je celková výška úveru uvedená nesprávne, s čím súvisí aj nesprávne uvedená výška RPMN, preto bolo potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 9 ods. 2 písm. g/ v spojení s § 11 ods. 1 písm. b/ zák. č. 129/2010 Z.z.. Pre výpočet RPMN sú dôležité vstupné parametre, v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená RPMN v nesprávnej výške 16,74 %, pokiaľ sa zohľadní skutočná výška úveru 4.505 € (zodpovedajúca doplatku kúpnej ceny za osobný automobil), pri celkovej čiastke na zaplatenie 5.959,68 € predstavuje správny údaj RPMN 29,42 %. Z toho vyplýva, že v zmluve uvedená RPMN je nižšia ako v skutočnosti, a že spotrebiteľ v skutočnosti ročne preplatí viac ako deklaruje právny predchodca žalovaných v zmluve. Nesprávne uvedenie RPMN v neprospech spotrebiteľa spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru, čo v danom prípade bolo preukázané v zmysle § 9 ods. 2 písm. k/ v spojení s § 11 ods. 1 písm. d/ zák. č. 129/2010 Z.z..

6. Súd konštatoval, že v úverovej zmluve sa nenachádza adresa veriteľa, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, a vzhľadom na to, že ide o náležitosť zmluvy vyžadovanú zákonom,

aj z tohto pohľadu je potrebné predmetný úver považovať za bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 9 ods. 2 písm. c/ v spojení s § 11 ods. 1 písm. b/ zák. č. 129/2010 Z.z..

7. Súd sa zaoberal aj dôvodnosťou žaloby žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia, a dospel k záveru, že aj v tejto časti je žaloba dôvodná, nakoľko žalobcovi reálne bol poskytnutý úver rovnajúci sa doplatku kúpnej ceny motorového vozidla vo výške 4.505 € a žalobca uhradil žalovaným sumu 6.555,92 €. Nakoľko súd ustálil, že poskytnutý úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov, potom sa žalovaní na úkor žalobcu bezdôvodne obohatili o sumu 2.050,92 €. Vzhľadom na charakter právneho vzťahu medzi žalobcom a žalovanými zaviazal súd vo výroku žalovaných na zaplatenie istiny tak, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného.

8. O úrokoch z omeškania rozhodol podľa § 517 ods. 2 OZ v spojení s § 3 nar. vl. č. 87/1995 Z.z. a priznal žalobcovi úrok z omeškania vo vzťahu k žalovanému v 1. rade od 04.07.2019, teda počnúc dňom nasledujúcim po dni doručenia žaloby a vo vzťahu k žalovanému v 2. rade od 16.04.2020, teda počnúc dňom nasledujúcim po dni doručenia zmeny žaloby, nakoľko v dané dátumy už žalovaní zaručene vedeli, že boli žalobcom vyzvaní ako dlžníci na vydanie bezdôvodného obohatenia a toto neurobili.

9. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1, 2 CSP a priznal žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 % podľa pomeru úspechu vo veci.

10. Proti tomuto rozsudku podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaní z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f/, h/ CSP a navrhli, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, prípadne, aby sám rozhodol a žalobu zamietol. Žalovaní poukázali na to, že spotrebiteľ si môže vziať úver na financovanie jedného tovaru alebo viacerých tovarov a viacerých služieb, alebo kombinácie viacerých tovarov a služieb, a v súvislosti s týmto citovali § 15 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z.. Nesúhlasili preto s rozhodnutím súdu, a to, že spotrebiteľský úver mal byť použitý výhradne na účel dofinancovania doplatku ceny osobného automobilu. Uviedli, že spotrebiteľ kupoval nasledovný tovar automobil Škoda Octavia za sumu 4.505 € a okrem neho aj jednorazové poistné „Carlife Garancia“, doplnkový zákaznícky servis, jednorazové poistné „poistenie DEFEND GAP FLEX“, v spoločnej cene 1.293 €. Kúpu vozidla financoval sčasti z vlastných prostriedkov a sčasti z úveru. Kúpu ostatných vecí a služieb financoval výlučne z úveru, ktorý mu poskytol veriteľ. Nesúhlasili so záverom súdu prvej inštancie v bode 43. odôvodnenia rozsudku, kde bolo uvedené, že kúpna zmluva obsahuje jasný prejav žalobcu získať úver v konkrétnej výške 4.505 € na dofinancovanie osobného automobilu, avšak zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj predmet financovania „B - doplnkový tovar a služby“, ktorý si žalobca nevyžiadala a o tieto produkty ani nemal záujem. Uviedli, že prejav vôle žalobcu financovať úverom predmet financovania B vyplýva nielen zo zmluvy, ale aj zo žiadosti o uzatvorenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 15.04.2017 podpísanej žalobcom, a taktiež zo štandardných európskych informácií o spotrebiteľskom úvere zo dňa 15.04.2017 rovnako podpísaných žalobcom.

11. Poukázali na to, že neexistuje dôvod, prečo by mali byť doplnkové služby obsiahnuté v kúpnej zmluve, keďže ide o financovanie služieb na základe samostatných poistných zmlúv. Žalobca uzatvoril s poisťníkom poistnú zmluvu poistenie „Carlife Garancia“ dňa 15.04.2017 a v rovnaký deň aj poistenie „DEFEND GAP FLEX“. Doplnkový zákaznícky servis je službou poskytnutou na základe ústnej zmluvy o poskytnutí služby. Nie je preto pravdou, že tieto doplnkové služby sa prvýkrát objavili až v zmluve a vo faktúre, keďže tieto služby boli uvedené už v žiadosti o uzatvorenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere a taktiež v štandardných európskych informáciách o spotrebiteľskom úvere. S informáciami uvedenými v zmluve sa mal možnosť žalobca oboznámiť a súhlasil s nimi, čo osvedčil aj svojím podpisom. Tvrdenia žalobcu, že o doplnkových službách nemal vedomosť, považujú žalovaní za účelové.

12. Žalovaní sa nestotožnili aj so záverom súdu prvej inštancie, že všetky ostatné náklady uvedené v rámci predmetu financovania B, ktoré sú spojené s poskytnutím spotrebiteľského úveru, sú náklady spojené s poskytnutím úveru a mali byť zahrnuté do celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom, nakoľko v žiadnom prípade nemožno hovoriť o nákladoch spojených s poskytnutím úveru. Všetky náklady súvisia priamo s motorovým vozidlom, a nie s poskytnutým úverom. Uzatvorenie poistenia nebolo obligatórne, pričom v konaní nebol preukázaný opak. Uvedené služby si žalobca dojednal v rámci zmluvného vzťahu so spoločnosťou AUTO DISKONT s.r.o. a s predmetnými poskytnutými službami súhlasil, čo osvedčil aj svojím podpisom na predmetnej faktúre, ako aj poistnej zmluve. Dané služby, ktoré si žalobca objednal, nesúvisia s predmetom podnikania veriteľa, a vznikli ako

následok zmluvného dojednania medzi žalobcom a tretou osobou. Veriteľ v danom vzťahu vystupuje ako osoba poskytujúca úver, ktorého účelom bolo práve prefinancovanie služby špecifikovanej v predmetnej faktúre. Zmluvný vzťah je mimo dispozíciu veriteľa, nakoľko je len spoločnosťou, ktorej predmetom činnosti je najmä poskytovanie spotrebiteľských úverov, a teda v rámci svojej podnikateľskej činnosti poskytuje svojim klientom finančné prostriedky, o ktoré však musia klienti vopred požiadať. Nie je bez významu tiež skutočnosť, že veriteľ nepredáva ani auto, ani poistenie. Veriteľ len financuje tovar a služby podľa záujmu spotrebiteľa. Veriteľ nemá povinnosť hodnotiť cenu tovaru a služieb, ktorých výber neovplyvňuje. Výška kúpnej ceny je vecou dohody medzi kupujúcim a predávajúcim, to isté platí o výške poistného ako výsledku dohody medzi poisníkom a poisťovateľom. Žalovaní poukázali na to, že spoločnosť AUTO DISKONT s.r.o. poskytuje a sprostredkúva doplnkové tovary a služby aj v prípade, ak kúpa motorového vozidla, či uvedených doplnkových tovarov a služieb, nie sú financované úverom poskytnutým žalovanými ako veriteľmi, teda nie je možné hovoriť o povinnom spájaní a podmieňovaní financovania motorových vozidiel prostredníctvom úveru od žalovaného ako veriteľa a s financovaním uvedených (doplnkových) tovarov a služieb. Žalovaní poukázali na rozsudok Krajského súdu Žilina sp.zn. 5 CoCsp 7/2020 zo dňa 31.03.2020 z ktorého vyplýva, že žalovaný ako osoba poskytujúca spotrebiteľský úver v úverovej zmluve financuje predmet kúpy, ktorý si žalobca dohodol s predávajúcim a konkrétne vyjadrený vo faktúre, ktorej vystaviteľom je dodávateľ svojím vlastnoručným podpisom. Žalovaný ako veriteľ neponúka doplnkový tovar a služby ako povinnú súčasť kúpnej zmluvy, a teda aj úverového financovania. Spotrebiteľ mal možnosť uzavrieť kúpnu zmluvu výlučne na tovar A, teda na osobný automobil. Veriteľ nepredáva ani auto, ani doplnkový tovar, ani poistenie, veriteľ len financuje tovar a služby podľa záujmu spotrebiteľa. Žalovaní rovnako poukázali na odpoveď Národnej banky Slovenska zo dňa 24.04.2020, z ktorej možno vyvodiť, že z formulára, ani z ostatných zmluvných a predzmluvných dokumentov nevyplýva, že by uzatvorenie poistenia alebo kúpa doplnkovej služby či tovaru bola podmienkou na poskytnutie úveru.

13. Vzhľadom na to, že celková výška úveru je v zmluve uvedená správne, nemožno súhlasiť so záverom súdu prvej inštancie, týkajúcim sa nesprávnosti výšky RPMN, uvedenej v zmluve. Žalovaní pri výpočte RPMN správne vychádzali z istiny poskytnutého úveru vo výške 5.798 € a v zmluve uviedli správne vypočítanú hodnotu RPMN vo výške 16,74%.

14. K absencii údaju o adrese predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu poukázali na to, že na strane 5 zmluvy v časti Iné práva a povinnosti je uvedené: klient je oprávnený uplatniť si reklamáciu alebo sťažnosť na adrese veriteľa Consumer Finance Holding a.s., Hlavné námestie 12, Kežmarok. Z uvedeného vyplýva, že zmluva obsahuje všetky právny predpismi vyžadované náležitosti a súd prvej inštancie dospel k nesprávnemu záveru, keď určil úver za bezúročný a bez poplatkov.

15. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaných v 1. a 2. rade uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za správne a zákonné a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil. Žalobca poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5 Sžo/32/2014 zo dňa 25.05.2015, z ktorého citoval „pokiaľ ide o celkovú výšku úveru, podľa názoru najvyššieho súdu je neprípustné, aby žalobca zahrnul do celkovej výšky úveru aj náklad (poskytnutie konkrétnej služby ako sprostredkovanie úveru vo výške 1.800,02 €). Takéto konanie žalobcu nezodpovedá dikcii § 2 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z.z., na základe ktorej spotrebiteľským úverom sa rozumie dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo inej právnej forme. Nie je teda pravdou, ako uvádza žalobca, že je možné do celkovej ceny úveru zahrnúť aj náklady úveru“. Žalobca poukázal na to, že do celkovej výšky úveru bol zahrnutý fiktívny poplatok za doplnkový zákaznícky servis (premenovaný poplatok pôvodne označený ako poplatok za sprostredkovanie úveru), za ktorý nebolo žalobcovi spotrebiteľovi poskytnuté žiadne reálne plnenie. Zdôraznil, že všetky tzv. doplnkové služby a tovary v rámci tzv. predmetu financovania B/ boli zahrnuté do istiny úveru v rozpore s vôľou žalobcu ako podmienka poskytnutia úveru za ponúkaných podmienok. Preto sa jedná o náklady podľa § 2 písm. g/ zákona č. 129/2010 Z.z.. Žalobca ďalej poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5 Sžo/21/2013 zo dňa 30.04.2014, v ktorom zvýraznil, že „vznik zmluvy o úvere a zmluvy o zabezpečení je priamo podmienený skutkovou súvislosťou s uzavretím zmluvy o kúpe motorového vozidla priamo rieši financovanie kúpnej ceny tohto tovaru..... Nie je možné sa stotožniť ani s argumentmi žalobcu, že § 52a Obč. zákonníka možno aplikovať iba v prípade, ak ide o viaceré zmluvy medzi tým istým dodávateľom.... Vzhľadom na uvedené Najvyšší súd SR dospel k záveru, že nejde o dva oddeliteľné spotrebiteľské vzťahy, ale s ohľadom na úzku, logickú nadväznú skutkovú súvislosť ide stále o totožný spotrebiteľský vzťah“. V ďalšom žalobca citoval z rozhodnutia

Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6 Sžo 61/2014 zo dňa 26.08.2015, z ktorého vyplýva, že „kúpne zmluvy obsahujú zhodný prejav vôle spotrebiteľov a predajcu spotrebiteľským úverom výhradne financovať predmet kúpnej zmluvy, a teda predmet financovania A. V daných prípadoch kúpa motorového vozidla ako doplatok kúpnej ceny, avšak neobsahujú predmet financovania B, či službu, náklady spojené s poskytnutím pôžičky, ktoré podľa zmluvy a zmluvy o zabezpečení majú byť financované spotrebiteľským úverom, z čoho bez akýchkoľvek pochybností je zrejmé, že v zmluvách o zabezpečení chyba zhodný prejav vôle zmluvných strán o výške úveru“.

16. Žalobca ďalej citoval z rozsudku Krajského súdu Banská Bystrica sp.zn. 15CoCsp/34/2020 zo dňa 22.07.2020, poukázal na uznesenie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 19.12.2018 sp. zn. 17Co/78/2017 a rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp.zn. 13Co/364/2018 zo dňa 17.06.2020 v obdobných právnych veciach.

17. Žalobca poukázal na to, že pri uzatváraní závislého spotrebiteľského kontraktu bol vystavený nekalej obchodnej praktike, nakoľko sa ústne dohodol s dodávateľom na kúpe konkrétneho motorového vozidla za konkrétnu cenu, sprostredkovateľ úveru nechal žalobcu čakať niekoľko hodín (3 až 4 hodiny s uvedením dôvodu vybavovania a schvaľovania úveru na vybraté motorové vozidlo), v prevádzke sprostredkovateľa úveru končili otváracie hodiny, všetky listiny sa podpisovali naraz bezprostredne za sebou, žalobca umiestňoval svoj podpis na jednotlivé listiny na pokyn dodávateľa, všetky listiny pripravil dodávateľ a žalobcovi boli predložené na podpis ako celok bez akejkoľvek informácie o možnosti ich zmeny alebo voľby, pokiaľ by žalobca všetky pripravené listiny nepodpísal, potom by mu motorové vozidlo nepredali a viazaný úver neposkytli. Sprostredkovateľ inkasoval od úverového veriteľa celé plnenie zo zmluvy o úvere, žalobca nedostal ani cent. Uvedený postup potvrdzuje tvrdenie, že sprostredkovateľ úveru podmienil úver dodatočnými poplatkami spotrebiteľa, ktoré tento nemôže odmietnuť, a tak sprostredkovateľ úveru a úverový veriteľ neoprávnene maximalizujú svoj zisk. Uvedené nič nemení na skutočnosti, že úverový veriteľ zodpovedá za konanie sprostredkovateľa, ktorého si zvolil. Podmienenosť závislých spotrebiteľských zmlúv úverový veriteľ zneužil a neoprávnene navýšil istinu úveru o náklady spojené s poskytnutím spotrebiteľského úveru.

18. Žalovaní v odvolacej replike poukázali aj na odpoveď Národnej banky Slovenska zo dňa 24.04.2020 na sťažnosť žalobcu, v ktorej je uvedené, že zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere nevyplýva, že predmetom financovania môžu byť iba tovary a služby, na ktorých kúpe sa spotrebiteľ a predajca dohodnú výhradne v písomných zmluvách. Všeobecné záväzné predpisy nepredpisujú na predaj huteľných vecí alebo poskytovanie služieb písomnú formu. Žalovaní uviedli, že žalobca si ústne objednal službu doplnkový zákaznícky servis a uzatvoril písomnú poistnú zmluvu, jednorazové poistné, Carlife Garancia a jednorazové poistné poistenie DEFEND GAP FLEX. Tvrdenie žalobcu, že nemal záujem o prefinancovanie daných služieb prostredníctvom úveru a výšky úveru považujú žalovaní za účelové. Žalovaní zdôraznili, že o výške istiny úveru, ako aj o predmete financovania B/ bol žalobca informovaný jednak v žiadosti o uzatvorenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere, v štandardných európskych informáciách o spotrebiteľskom úvere, ako aj v samotnej zmluve o úvere a poukázali na to, že žalobca je priemerným spotrebiteľom, ktorý disponuje určitou rozumovou vyspelosťou a dokáže kriticky uvažovať. Žalovaný teda dôvodne očakáva, že spotrebiteľ disponuje určitou rozumovou vyspelosťou, je v rozumnej miere pozorný a vie aký tovar si kupuje, alebo akú zmluvu uzatvára. Podotkli, že služby, ktoré si žalobca objednal nesúvisia s predmetom podnikania veriteľa, a vznikli ako následok zmluvného dojednaní medzi žalobcom a treťou osobou. Uvedený zmluvný vzťah je mimo dispozíciu veriteľa, nakoľko je len spoločnosťou, ktorej predmetom činnosti je najmä poskytovanie spotrebných úverov, a teda v rámci svojej podnikateľskej činnosti poskytuje svojim klientom finančné prostriedky, o ktoré však musia klienti vopred požiadať.

19. Žalobca v odvolacej duplike poukázal na to, že kúpna zmluva uzatvorená medzi žalobcom a AUTO DISKONT s.r.o. a úverová zmluva uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným boli uzatvorené na tom istom rokovaní, na tom istom mieste, uzavretie úverovej zmluvy priamo záviselo o uzatvorení kúpnej zmluvy na auto, kúpna zmluva priamo rieši financovanie doplatku kúpnej ceny formou úveru. Poukázal na ten aspekt, že na predmetnom rokovaní podpisoval veľmi veľa listín s vedomím, že si berie úver len na financovanie doplatku motorového vozidla a na nič iné, pričom pred podpisovaním listín nebol oboznámený o jednotlivých službách a poplatkoch, ktoré sú zahrnuté v predmete financovania. Veriteľov spôsob uzatvárania závislých zmlúv, kedy zneužije nepripravenosť a nevedomosť spotrebiteľa a neoprávnene navýši istinu úveru oproti tomu, ako sa dohodli pôvodne v kúpnej zmluve, nemožno

označiť inak, ako za nekalú obchodnú praktiku. Poukázal na skutočnosť, že AUTO DISKONT s.r.o. je spoločnosťou poverenou dojednaním spotrebiteľského úveru zo strany žalovaného a žalovaný (VÚB Leasing a.s.) je zodpovedný za konanie svojho zástupcu a sprostredkovateľa (AUTO DISKONT s.r.o.).

20. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovaných ako podané včas oprávnenými osobami proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ustanovení § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov (§ 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP) a dospel k záveru, že rozsudok je potrebné zrušiť podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP.

21. Súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, čím je naplnený odvolací dôvod podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP.

22. Odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. f/ CSP sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu vecí súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne, lebo nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, príp. zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 CSP a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré súd založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov, príp. poznatkov, ktoré vyplývajú z prednesov strán sporu alebo ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191-§ 193 CSP.

23. K odvolaciemu dôvodu v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t. zn. vyvodzuje zo skutkového zistenia aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach strán sporu).

24. Súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a následne vec nesprávne právne posúdil, ak vychádzal zo záveru, že spotrebiteľský úver mal byť použitý výhradne na účel financovania doplatku kúpnej ceny osobného automobilu a nie na financovanie ďalších doplnkových služieb. Podľa názoru odvolacieho súdu tento záver súdu prvej inštancie je predčasný.

25. Podľa ust. § 52a ods. 1 Občianskeho zákonníka (v znení účinnom do 04.12.2018, ďalej len OZ), ak sú uzavreté viaceré spotrebiteľské zmluvy pri tom istom rokovaní alebo sú zahrnuté do jednej listiny, posudzuje sa každá z týchto zmlúv samostatne.

26. Podľa ust. § 52a ods. 2 OZ, ak však z povahy zmlúv alebo stranám známeho účelu zmlúv uvedených v odseku 1 pri ich uzavretí zrejme vyplýva, že tieto zmluvy sú od seba vzájomne závislé, vznik každej z týchto zmlúv je podmienkou vzniku ostatných zmlúv. Zánik jednej z týchto zmlúv iným spôsobom než splnením alebo spôsobom nahrádzajúcim splnenie spôsobuje zánik ostatných závislých zmlúv, a to s obdobnými právnymi účinkami.

27. Zo zisteného skutkového stavu a z obsahu spisu vyplýva, že žalobca dňa 15.04.2017 uzavrel so spoločnosťou AUTO DISKONT s.r.o. kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bola kúpa osobného motorového vozidla zn. Škoda OCTAVIA za kúpnu cenu 6.505 €. V časti E. Kúpna cena a platobné podmienky Kúpnej zmluvy zo dňa 15.04.2017 bolo uvedené, že časť kúpnej ceny vo výške 2.000 € bola predávajúcemu

zaplatená v hotovosti pri podpise zmluvy a zvyšná časť kúpnej ceny vo výške 4.050 € bude predávajúcemu zaplatená prostredníctvom úveru na základe zmluvy o úvere č. 120172805 uzatvorenej medzi kupujúcim a spoločnosťou Consumer Finance Holding, a.s. na bankový účet predávajúceho.

28. V ten istý deň, t. j. 15.04.2007 uzavrel žalobca so spoločnosťou AUTO DISKONT s.r.o. Zmluvu o spotrebiteľskom úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru na financovanie predmetu A/ a to osobného motorového vozidla zn. Škoda OCTAVIA a predmetu financovania B/ - doplnkových tovarov a služieb.

29. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie založil na zistení a preukázaní tej skutočnosti, že kúpna zmluva uzavretá medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaných dňa 15.04.2017 obsahovala jasný prejav žalobcu získať úver v konkrétnej výške 4.050 € na dofinancovanie osobného motorového vozidla. Zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavretá medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaných dňa 15.04.2017 však obsahovala aj predmet financovania B - doplnkový tovar a služby v celkovej výške 1.293 €, ktorý si žalobca nevyžiadal a nemal o tieto produkty záujem. Súd mal za to, že doplatok kúpnej ceny vozidla vo výške 4.505 € mal byť celkovou výškou poskytnutého spotrebiteľského úveru. Tým, že právny predchodca žalovaných umelo navýšil sumu úveru, keď do istiny úveru zahrnul aj poplatok za doplnkové služby, je podľa súdu prvej inštancie celková výška úveru uvedená neprávne. S tým súvisí aj nesprávne uvedená výška RPMN, preto súd úver považoval za bezúročný a bez poplatkov v zmysle §9 ods. 2 písm. g/ v spojení s §11 ods. 1 písm. b/ zák. č. 129/2010 Z.z..

30. S týmto záverom súdu sa odvolací súd nestotožňuje.

31. Ako z vyššie uvedeného vyplýva, obidve zmluvy boli uzavreté pri tom istom rokovaní. Neboli síce zahrnuté do jednej listiny, avšak z ich obsahu vyplýva, že zmluva o spotrebiteľskom úvere bola závislá na kúpnej zmluve, nakoľko predmet kúpy vo zvyšnej časti mal byť financovaný práve formou úveru. Dôsledkom tejto závislosti je v zmysle ust. § 52a ods. 2 OZ vzájomne závislý výlučne ich vznik a zánik. V zmysle ust. § 52a ods. 1 OZ je v ostatných veciach potrebné ich posudzovať samostatne.

32. Z toho vyplýva, že predmet kúpnej zmluvy nemôže byť bez ďalšieho považovaný za výhradný predmet financovania spotrebiteľského úveru, nakoľko žalobcovi nič nebránilo v tom, aby spotrebiteľským úverom financoval aj iné predmety financovania, ktoré sú predmetom jeho dohody.

33. Súd prvej inštancie však neskúmal, čo bolo predmetom financovania B/. Konštatoval, že žalobca nemal reálnu možnosť individuálne dojednať zmluvné podmienky a osvojil si tvrdenie žalobcu, že pri podpise (úverovej) zmluvy nebol o doplnkových službách a poistení informovaný, a sám doplnkové služby kupovať nechcel, ani ich nežiadal. Tieto však boli zahrnuté sprostredkovateľom v zmluve.

34. Zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že predmetom financovania B/ boli nasledovné doplnkové služby:

a/ jednorazové poistné za poistenie mechanických a elektrických porúch motorových vozidiel „Carlife Garancia“ na základe poistnej zmluvy uzatvorenej medzi klientom (žalobca) ako poistníkom a spoločnosťou Acasta European Insurance Company Limited so sídlom P.O.Box 1338, First Floor, Grand Ocean Plaza, Ocean Village, Gibraltar ako poistiteľom,

b/ doplnkový zákaznícky servis najmä: kontrola technického stavu vozidla, dokladová kontrola vozidla, administratívne služby,

c/ jednorazové poistné za poistenie finančnej straty - Poistenie DEFEND GAP FLEX, na základe poistnej zmluvy uzatvorenej medzi klientom (žalobcom) ako poistníkom a spoločnosťou Lloyds Syndicate 5820 of the Society of Lloyds on behalf of the Association of Underwriters known as Lloyds, riadený výkonným agentom ANV Syndicates Limited, so sídlom 47 Marl Lane, London, United Kingdom ako poistiteľom.

35. Z vyššie citovaného predmetu financovania B/ je zrejmé, že plnenia, ktoré boli súčasťou predmetu financovania B/ neboli dojednané medzi stranami sporu, ale medzi žalobcom a tretími osobami. V prípade doplnkových služieb a/ a c/ bolo zrejmé, kto je poisťovateľom. V prípade doplnkových služieb b/ nebolo uvedené, kto tento doplnkový zákaznícky servis poskytuje.

36. Súd prvej inštancie neskúmal, kto mal túto doplnkovú službu (rozumej b/) žalobcovi poskytnúť, či táto služba bola žalobcovi skutočne poskytnutá, a či cena za túto službu bola aj poskytovateľovi uhradená.

37. Súd prvej inštancie sa ďalej vôbec nezaoberal existenciou poisťných zmlúv.

38. V prípade doplnkových služieb a/ a c/ súd prvej inštancie neskúmal, čo bolo predmetom poistenia, a teda, či sa jednalo o poistenie úveru alebo o poistenie iného predmetu resp. služby, a či cena za túto službu bola aj poskytovateľovi uhradená. Rovnako neskúmal, či poskytnutie úveru bolo podmienené uzavretím poisťných zmlúv. Súd prvej inštancie sa nezaoberal tým, za akých okolností boli podpísané poisťné zmluvy, ak na jednej strane žalobca tvrdil, že nemal reálnu možnosť individuálne dojednať zmluvné podmienky v zmluve o spotrebiteľskom úvere (kde bolo poistenie ako doplnková služba dojednané), a na druhej strane boli zo strany žalobcu podpísané samostatné poisťné zmluvy.

39. Preto záver súdu prvej inštancie o tom, že doplnkové služby si žalobca nevymienil, nemal o nich záujem a spotrebiteľský úver mal byť použitý výhradne na účel financovania doplatku kúpnej ceny osobného automobilu, a nie na financovanie ďalších doplnkových služieb odvolací súd považuje za predčasný, a neostalo mu nič iné, ako rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť.

40. Úlohou súdu prvej inštancie bude preto opätovne preskúmať, za akých okolností boli dojednané doplnkové služby B/, či o nich žalobca mal vedomosť a si ich vymienil (keďže podpísal samostatné poisťné zmluvy). V prípade doplnkových služieb b/ (doplnkový zákaznícky servis), súd musí skúmať, či tieto služby boli žalobcovi aj reálne poskytnuté (alebo sa jedná o fiktívne služby, ktoré boli skrytými poplatkami za poskytnutie úveru). Rovnako súd musí skúmať, či uzavretie poisťných zmlúv bolo podmienkou poskytnutia spotrebiteľského úveru.

41. Ak súd prvej inštancie dospeje k záveru, že doplnkové služby neboli žalobcovi reálne poskytnuté a jedná sa o fiktívne doplnkové služby, o ktoré žalobca nemal záujem ani si ich nevymienil, resp. ich poskytnutie bolo podmienkou poskytnutia spotrebiteľského úveru, jedná sa potom o nekalú obchodnú prax žalovaného, ktorú je potom potrebné aj zohľadniť v rozhodnutí súdu. V takom prípade tieto služby nemôžu byť samostatným predmetom financovania formou úveru, a nemôžu byť zahrnuté do celkovej výšky úveru. Výška úveru celkom, tak ako je uvedená v zmluve, je potom nesprávna, čo sa odzrkadlí aj v nesprávne uvedenej výške RPMN.

42. Podľa § 2 písm. g, zák. č. 129/2010 Z.z., na účely tohto zákona sa rozumie celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj poisťné a náklady spojené so zmluvou o zabezpečení záväzku spotrebiteľa podľa tohto zákona, ktorých uzavretím bolo podmienené získanie spotrebiteľského úveru alebo jeho získanie za ponúkaných podmienok.

43. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že za náklady spojené so spotrebiteľským úverom možno považovať iba také náklady spojené s uzavretím poisťnej zmluvy, uzavretie ktorej bolo podmienkou poskytnutia úveru.

44. Ak sa preukáže, že o uzavretí poisťných zmlúv mal žalobca vedomosť, vymienil si takéto služby a uzavretie poisťných zmlúv nebolo podmienkou poskytnutia úveru a rovnako aj prejavil záujem o doplnkový zákaznícky servis, potom tieto doplnkové služby mohli byť predmetom financovania formou úveru, a teda ich zahrnutie do celkovej výšky úveru je správne.

45. Záverom odvolací súd poznamenáva, že poskytovateľom úveru bola spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s. a predávajúcim motorového vozidla spoločnosť AUTO DISKONT s.r.o., avšak spoločnosť AUTO DISKONT s.r.o. bola zároveň zástupcom právneho predchodcu žalovaných - úverového veriteľa, teda konala v jeho mene a na jeho účet, ale prejavovala vykonaným právnym úkonom svoju vôľu. Preto sa žalovaní nemôžu zbavovať zodpovednosti za údaje uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere, najmä pokiaľ ide o výšku úveru a doplnkové služby v nej uvedené.

46. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok na úroky z omeškania s poukazom na ust. § 517 ods. 2 OZ v spojení s § 3 nar. vlády č. 87/1995 Z.z..

47. Dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní (§ 517 ods. 1 prvej vety Občianskeho zákonníka).

48. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis (§ 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

49. Ak čas plnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa potom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal (§ 563 Občianskeho zákonníka).

50. Z vyššie citovaného zákonného ustanovenia je zrejmé, že splatnosť pohľadávky môže byť dohodnutá v zmluve, určená v právnom predpise alebo rozhodnutím súdu. Ak však čas plnenia nebol určený žiadnym z týchto spôsobov, má právo určiť čas plnenia veriteľ. Vo všeobecnosti teda platí, že splatnosť dlhu nadväzuje na veriteľovo požiadanie, aby dlžník plnil. Iná splatnosť dlhu musí byť medzi stranami dohodnutá, určená právnym predpisom alebo súdnym rozhodnutím. Vyššie citované zákonné ustanovenie ukladá dlžníkovi povinnosť plniť v deň nasledujúci potom, ako ho o plnenie veriteľ požiadal. Ak veriteľ vo výzve určí čas plnenia, pohľadávka sa stane splatnou uplynutím tejto lehoty. Za výzvu sa považuje aj návrh na začatie súdneho konania podaný veriteľom. V takomto prípade dlh sa stane splatným v deň po doručení návrhu dlžníkovi. Ak dlžník nesplní svoj dlh nasledujúci deň po dni, kedy bol na plnenie vyzvaný, resp. do konca lehoty poskytnutej veriteľom vo výzve na plnenie, bude v omeškaní s plnením a veriteľovi vzniká právo na zaplatenie úrokov z omeškania v zmysle ust. § 517 ods. 2 OZ, ak nie je dlžník podľa zákona povinný platiť poplatok z omeškania.

51. Keďže v Občianskom zákonníku pri nárokoch na vydanie bezdôvodného obohatenia nie je ustanovený čas splnenia, treba podľa ustanovenia § 563 Občianskeho zákonníka vychádzať z toho, že ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatil, je povinný bezdôvodné obohatenie vydať prvý deň potom, čo ho veriteľ požiadal o splnenie, resp. do konca lehoty, ktorá mu bola vo výzve na plnenie určená. Forma výzvy predpísaná pritom nie je, ale v záujme právnej istoty bude vhodné zachovať písomnú formu. Ak nedošlo k požiadaniu dlžníkovi už skôr, treba za kvalifikované požiadanie považovať žalobu. Dňom zročnosti pohľadávky uplatnenej v žalobe nebude deň nasledujúci po podaní žaloby na súde, ale deň po doručení tejto žaloby žalovanému (R 27/1977).

52. Z vyššie uvedeného vyplýva, že žalovaný je v omeškaní s povinnosťou vydať bezdôvodné obohatenie vtedy, keď túto povinnosť nesplní v deň nasledujúci potom, kedy ho žalobca požiadal o vydanie bezdôvodného obohatenia, resp. ho nesplní v posledný deň lehoty určenej vo výzve na plnenie. Od tohto dňa je možné od neho požadovať úroky z omeškania.

53. Súd prvej inštancie uložil žalovanému v 1. rade povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 2.050,92 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne, zo sumy 2.050,92 Eur od 04.07.2019 do zaplatenia a žalovanému v 2. rade povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 2.050,92 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne, zo sumy 2.050,92 Eur, od 16.04.2020 do zaplatenia, s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných dochádza k zániku povinnosti plnenia druhého zo žalovaných, a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

54. V prejednávanom spore žalobca v konaní nepreukázal doručenie výzvy na plnenie žalovaným pred podaním žaloby. Preto za prvú výzvu na plnenie možno považovať až doručenie žaloby žalovanému v 1/ rade dňa 03.07.2019. Žalovaný v 1/ rade teda mal plniť nasledujúci deň, t.j. 04.07.2019 a keďže tak neurobil, dostal sa dňom nasledujúcim, t. j. 05.07.2019 do omeškania.

Vo vzťahu k žalovanému v 2/ rade síce žaloba bola doručená dňa 06.03.2020, avšak až právoplatné uznesenie (dňa 16.04.2020), ktorým súd pripustil zmenu žaloby možno považovať za výzvu na plnenie. Žalovaný v 2/ rade mal plniť nasledujúci deň, t.j. 17.04.2020 a keďže tak neurobil, dostal sa dňom nasledujúcim, t. j. 18.04.2020 do omeškania.

55. V prípade, ak súd prvej inštancie po opätovnom preskúmaní veci dospeje k záveru, že žaloba žalobcu je dôvodná v plnom rozsahu, je potrebné, aby pri posúdení omeškania žalovaných vychádzal z vyššie uvedeného.

56. K otázke preukázania naliehavého právneho záujmu na určení, že spotrebiteľská zmluva je bezúročná a bez poplatkov odvolací súd poznamenáva nasledovné:

57. Podľa § 137 CSP je možné žalovať najmä o a) splnení povinnosti, b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu, c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Podmienkou prípustnosti žaloby na určení, či tu právo je alebo nie je, je naliehavý právny záujem žalobcu (písm. c/) a prípustnosť žaloby na určení právnej skutočnosti musí vyplývať z osobitného predpisu, najmä hmotného práva (písm. d/), inak je takáto žaloba neprípustná. Ako vyplýva z § 137 písm. c/ CSP, určovacou žalobou sa možno domáhať už iba určení, či tu právo je alebo nie je, nie však určení právneho vzťahu, resp. určení neexistencie právneho vzťahu. Určenia právnej skutočnosti, akou sú aj neplatnosť právneho úkonu, aj určení, že úver je bezúročný a bez poplatkov, sa možno domáhať iba vtedy, ak to vyplýva z osobitného predpisu (§ 137 písm. d/ CSP).

58. Odvolací súd poukazuje na to, že nová procesná právna úprava zakotvuje v § 137 CSP pozitívnoprávne členenie súkromnoprávných žalôb, pričom kritériom členenia je v zásade žalobný návrh (petit), avšak u druhov žalôb uvedených pod písmenom b/ a d/ sú tieto identifikované nielen podľa petitu, ale aj podľa právneho dôvodu tvrdeného práva. Úplne nová koncepcia je zakotvená v písmenách c) a d) tohto ustanovenia, kde sa rozlišuje podľa písm. c) klasická určovacia žaloba (žaloba na určení, či tu právo je alebo nie je) a podľa písm. d) žaloba o určení inej právnej skutočnosti. Zákonodarcia uviedol, že jeho záujmom bolo vylúčiť všetky nepotrebné a nezmyselné žaloby o určení neplatnosti, resp. platnosti právnych úkonov a iných právnych skutočností, ktoré vyvolávajú ďalšie spory a mŕňajú sa účelu žaloby určovacej. Význam tohto ustanovenia spočíva v tom, že novo vymedzuje podmienky prípustnosti pre tieto druhy žalôb, pričom podmienkou prípustnosti žaloby na určení či tu právo je alebo nie je, je naliehavý právny záujem žalobcu (s výnimkou, ak tento vyplýva z osobitného predpisu) a prípustnosť žaloby na určení právnej skutočnosti musí vyplývať z osobitného predpisu (t.j. nová právna úprava pripúšťa žalobu na určení právnej skutočnosti iba za predpokladu, že vyplýva z právneho predpisu - najmä hmotného práva). Zmluvy a iné právne úkony, ich platnosť či neplatnosť sú právnymi skutočnosťami, a preto sa na žalobný návrh, ktorým má byť určená neplatnosť zmluvy vzťahujú vyššie uvedené požiadavky. S účinnosťou od 01.01.2018 bol novelizovaný zákon o spotrebiteľských úveroch č. 129/2010 Z. z., a to zákonom č. 279/2017 Z. z.. V zmysle § 11 ods.4 zák. č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom od 01.01.2018 spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určení neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určení bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou. Z uvedeného vyplýva, že v čase podania žaloby i rozhodovania súdu prvej inštancie (17.04.2019 a 16.06.2020) bola prípustná žaloba o určení, že zmluva o spotrebiteľskom úvere je bezúročná a bez poplatkov. Vzhľadom na vyššie uvedené preto žalobca nie je povinný preukazovať naliehavý právny záujem na požadovanom určení, a preto bolo potrebné žalobu o určení bezúročnosti a bezpoplatkovosti považovať za prípustnú v zmysle § 137 písm. d) CSP.

59. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok, v zmysle ust. § 389 ods. 1 písm. c/ CSP zrušil a vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 391 ods. 1 CSP).

60. V ďalšom konaní po vrátení veci bude súd prvej inštancie viazaný vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu a bude povinnosťou súdu doplniť dokazovanie v zmysle vysloveného právneho názoru.

61. Až na základe riadne zisteného skutkového stavu bude možné vo veci opätovne rozhodnúť.

62. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie o náhrade trov celého konania, vrátane trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

63. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a

ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).